

Heem-info

contact: 040 2016669 of 040 2014310
e-mail: secretaris@weerderheemvalkenswaard.nl
website: www.weerderheemvalkenswaard.nl
Rekeningnummer: NL82RABO0108210324 t.n.v. pennm HKK
Weerderheem is ANBI-vereniging Contributie: € 32.50

Heemkamer: Oranje Nassaustraat 8f, 5554 AG Valkenswaard, 040-2015055.
Open op dinsdag vanaf 20.00 uur en eventueel op afspraak.

oktober
2017

U wilt het bestuur bereiken?

Henk Wessels	voorzitter	De Vlasakker 17	5555 LG	Valkenswaard	040-2014310
Sjef Tooten	secretaris	Franciscusdal 48	5551 CS	Valkenswaard	040-2016669
Wil Mesman	penningmeester	Stakenborgakker 47	5554 GV	Valkenswaard	040-2070363
Loet Visschers	vice-voorzitter	De Lathyrus 22	5552 PJ	Valkenswaard	040-2017453
Jeanne van Bree-Meurkens	bestuurslid	Valkenierstr. 122	5555 JE	Valkenswaard	040-2019018
Erwin van Oorschot	Bestuurslid	Hulstbeemd 29	5551 HP	Valkenswaard	040-8452950
Els Verbeek-Dielis	bestuurslid	Markt 56	5554 CD	Valkenswaard	040-2016313

17 oktober 2017 jubileum 65 jaar Programma

ontvangst in de foyer van Cultuurcentrum Carolus

20.00 uur opening door Jacques van Gerven
toespraak voorzitter Henk Wessels

20.10 uur Jacques van Gerven brengt over
het voetlicht:

*65 jaar Weerderheem

*Etienne Wetzer en Joop van Appeldorn,
auteurs

*Joop van Appeldorn, toelichting
'Valkenswaard, verhalend in beeld'

*burgemeester Anton Ederveen is erbij

20.30 uur De burgemeester ontvangt het
eerste boek van vz Henk Wessels
Afronding officieel deel door Jacques van Gerven

Pauze

Boeken uitreiken aan wie besteld heeft
Kans om te laten signeren en 'te bladeren'

21.15 uur Jacques van Gerven over
Tineke van Gerwen

Inleiding Tineke van Gerwen
'kunst uit Valkenswaardse kerken'

22.00 uur afronding
Jacques van Gerven en Henk Wessels

Jacques van Gerven

Welkom op de jubileumavond dinsdag 17 oktober 20.00 uur foyer Carolus

Tjonge wat gaat de tijd snel. We vieren dit jaar
het dertiende lustrum als vereniging. En met al-
weer een boek! Ze lijken ons om de oren te vliegen.

Wie zou vermoeden dat je bij de leeftijd van 65
op je lauweren mag rusten, slaat de plank mis.
Zeker wanneer het gaat om cultuur en cultuur-
historie. Elke nieuwe dag brengt nieuwe uitda-
gingen.

Iedereen is wat ouder en we twijfelen niet aan de
toename van wijsheid (zeker geldend voor heem-
leden), maar allemaal zijn we nog immer behept
met het heemvirus. Dat heem, Valkenswaard, Dom-
melen en Borkel & Schaft, verandert wel voortdu-
rend van 'look'.

En dat geldt enigszins ook voor de vereniging.

Hoewel veel herkenbaar en hetzelfde bleef en blijft werden werkzaamheden afgerond en nieuwe uitdagingen aangegaan. Wat het laatste betreft: het zijn voor Weerderheem vooral cultuurhistorische uitdagingen die aansluiten bij het maatschappelijk gebeuren.

We staan en werken dicht bij de mensen. Je kent onze actievelingen van de werkgroepen die dat doen.

De heemleden worden uitgenodigd om het vijf- en zestigjarig bestaan van de vereniging te vieren. De kring werd opgericht op 24 oktober 1952. Niet precies op diezelfde datum maar op dinsdag 17 oktober ben je welkom in de foyer van Carolus vanaf 20.00 uur. Zorg dat je erbij bent!

De avond draagt en officieel tintje. Behalve de leden zullen genodigden aanwezig zijn om stil te staan bij deze mijlpaal.

De avond wordt geleid door Jacques van Gerven, bij allen bekend. Dat doet hij op zijn aansprekende en plezierige manier. Het is hem wel toevertrouwd. Hij 'kleedt de avond aan'; en zal uiteraard enkele zaken nadrukkelijk over het voetlicht brengen. Daar hoort zeker het nieuwe 'jubileumboek' bij; en de auteurs ervan.

Hoe is dat boek er gekomen? En wat staat erin? Luister naar wat zij te vertellen hebben.

Burgemeester Anton Ederveen is, in gezelschap van wethouder Hetty Tindemans, aanwezig om het eerste exemplaar in ontvangst te nemen.

Voorzitter Henk doet die overhandiging, op zijn charmante wijze en met alle eerbied, en zal het sein geven om de bestelde boeken af te halen (aan een aparte foyertafel).

We nemen de pauze om de bestelde boeken uit te reiken. Vervolgens kan men alvast even bladeren in het nieuwe boek.

Na de pauze duiken we in de kunst, de lokale beeldende kunst!

Tineke van Gerwen is de persoon die zo'n presentatie op het lijf geschreven is. Zij neemt ons mee naar enkele plaatsen in Valkenswaard en presenteert lokale voorwerpen, die niet bij iedereen bekend, maar wel van hoge artistieke kwaliteit zijn. We denken rond tien te kunnen afsluiten.

O ja, voor alle duidelijkheid: je bent van harte welkom. Sterker: je moet komen!

Tot dinsdag 17 oktober 20.00 uur in de foyer van Carolus: jubileumavond.

Weerderheemboeken

Weerderheem heeft er al heel wat uitgegeven. Een zekere traditie is om elke vijf jaar een mooie tastbare lustrumherinnering 'neer te zetten'. Als blijkt dat we een 'actieve club' zijn.

Bij het smaragden jubileum (55 jaar) gaf werkgroep Tongval een gaaf boek uit. Een succes. Toen we zestig jaar 'bij elkaar waren', diamanten jubileum, verscheen 'Valkenswaard veranderd; van 1952 tot 2012'. Ook een succes. En nu, bij het vijftenzestigste levensjaar, hebben Joop en Etienne een levendig, luchtig leesbaar boek gecreëerd: 'Valkenswaard, verhalend in beeld'. Dat wordt eveneens een succesuitgave.

Joop van Apeldorn en Etienne Wetzer

28 oktober Dag van de Brabantse Volkscultuur

meemaken!

De organisatie staat garant voor een voortreffelijke culturele dag.

Organisatie:

leerstoel Cultuur in Brabant

Dag van de Brabantse Volkscultuur

Eerder aangekondigd. Het is een provinciale, regionale en lokale aangelegenheid.

En, let wel: in de foyer van Carolus kunnen we maar een beperkt aantal mensen (maximaal 120) ontvangen. Wees er snel bij!

Inschrijven doe je voor een hele dag: lezingen plus rondleiding.

Inschrijven gebeurt door te mailen naar Brabants Heem (info@erfgoedbrabant.nl) tot 20 oktober, met vermelding naam en adres en 'Aanmelden Dag Volkscultuur', plus: of je lid bent bij Weerderheem of HVB. Daarna krijg je een factuur waarvoor je 'de portemonnee moet trekken': € 22.50 voor de leden, vijf euro meer voor anderen.

In 2015 vond de Dag van de Brabantse Volkscultuur plaats op zaterdag 21 november in het Boerenbondsmuseum in Gemert en had als thema '200 jaar Noord-Brabant. De rafelranden van de Brabantse identiteit'. In 2015 bestond Noord-Brabant 200 jaar.

Op zaterdag 15 oktober 2016 vond in de Van Goghkerk in Eindhoven de Dag van de Brabantse Volkscultuur plaats. Het thema was 'Brabant in de sixties', met aandacht voor allerlei veranderingen in dat decennium. De jeugd van een halve eeuw geleden is of gaat in deze jaren met pensioen.

En op zaterdag 28 oktober 2017 in Valkenswaard met de focus op 'roken en sigaren'. Een tevreden roker is geen onruststoker. Roken en de productie van sigaren en sigaretten in Brabant.

Thema: Roken en sigaren

Zaterdag 28 oktober 2017
Cultuurcentrum Carolus Valkenswaard
(deelnemers max 120)

Op zaterdag 28 oktober 2017 vindt in Valkenswaard de volgende Dag van de Brabantse Volkscultuur plaats. Dit jaar is het thema 'Een tevreden roker is geen onruststoker. Roken en de productie van sigaren en sigaretten in Brabant'.

Zolang is het nog niet geleden dat een goede gastheer of gastvrouw het favoriete sigarettenmerk van zijn of haar gasten in huis haalde en glazen op tafel zette met 'rokertjes'. Voor opa werd een kistje sigaren neergezet en op zijn verjaardag kreeg hij dozen vol.

Tot ver in de jaren tachtig mocht overal gerookt worden: op het werk, in de klas, in de trein. Pas een tiental jaren terug werd roken verbannen naar de buitenlucht en zelfs op perrons van stations zijn nu rookzones.

Toch was roken minstens 150 jaar lang een volledig geaccepteerd genot. Vanaf ongeveer 1860 werd het roken, eerst van sigaren en vanaf de Eerste Wereldoorlog ook van sigaretten, mateloos populair.

Maar roken bood niet alleen fysiek genot, het was - en is - ook nauw verbonden met sociale status, leefstijl en imago. Zo was de rokende vrouw lang een taboe, tot na de Tweede Wereldoorlog ook de 'moderne' vrouw geacht werd op zijn tijd een sigaret op te steken.

Vanaf het eind van de negentiende eeuw werd Noord-Brabant ook nog eens internationaal toonaangevend in de sigaren- en sigarettenproductie. Tientallen grotere en kleinere fabrieken produceerden voor de wereldmarkt.

Valkenswaard was zo'n centrum.

Pas vrij recent kwam daar een einde aan.

Nu worden alleen nog in Duizel en Eersel sigaren geproduceerd.

De bijbehorende reclame-uitingen hebben tal van herinneringen nagelaten, in emailen reclameborden, sigarenbandjes en -blikjes, en in de collectieve herinnering.

Tijdens de Dag van de Brabantse Volkscultuur op zaterdag 28 oktober 2017 in Valkenswaard laten

Programma 28 oktober

we al deze aspecten van roken in het recente verleden de revue passeren. Hoe roken geluk bracht!

Meemaken?

Toegangsprijs: Voor leden van HVB of de kringen van Brabants Heem (en hun partner) €22,50 p.p., niet-leden €27,50 p.p.

Aanmelden: herhaling

Aanmelden kan **tot 20 oktober 2017**. Stuur een mail naar Erfgoed Brabant (info@erfgoedbrabant.nl) met uw naam en adres ov.v. 'Aanmelden Dag Volkscultuur'. Vermeld bij uw aanmelding ook of u lid bent van de HVB of van een heemkundekring. Na aanmelding ontvangt u van Erfgoed Brabant een factuur.

Programma: Zie website Erfgoed Brabant voor meer informatie over het programma.

Locatie: Foyer van Cultureel Centrum Carolus, Oranje Nassaustraat 8, 5554 AG Valkenswaard.

9.30 - 10.00 uur Inloop

10.00 - 10.10 Welkom, inleiding studiedag en thema
Prof dr Arnoud-Jan Bijsterveld

10.10 - 10.20 Welkom in Valkenswaard
Anton Ederveen, burgemeester V'waard

10.25 - 11.00 'Het leven van alledag. De cultuur in en om de sigarenfabriek.'
dr. Henk van Mierlo

11.00 - 11.15 Pauze

11.15 - 11.50
'Roken in het dagelijks leven van vrouwen.'
Kitty de Leeuw

11.50 - 12.25 'Brabant, het Cuba van het westen.'
Bas Bierkens

12.25 - 13.20 Lunch

13.20 - 13.50
'Toekomstperspectief sigarenindustrie.'
Tom Bodde, Scandinavian Tobacco Group

14.00 - 15.30 uur Rondleidingen
indeling in vier groepen bij voorinschrijving
Rondleiding 1 & 2
Bezoek/rondleiding
*Valkerij/Sigarenmuseum
*Nederlands Steendrukmuseum
(reclame-uitingen & roken)

Rondleiding 3 & 4
*Wandeling centrum Valkenswaard (2 gr.)
met Christ vd Besselaar en Wil Coolen
(heemleden en VVV-gidsen)

16.00 Afronding studiedag en borrel

17.00 Einde studiedag

oktober 2017

Dag	Datum	Hein Tops-zaal/Foyer	Vergaderzaal
1 ^e dinsdag	03-10-2017	Els Verbeek/Ria Mandigers	Bestuursvergadering
2 ^e dinsdag	10-10-2017	Henk Wessels/Huub Rutten	Genealogie
3 ^e dinsdag	17-10-2017	Loet Visschers/Lezing foyer	Gesloten
4 ^e dinsdag	24-10-2017	Jeanne van Bree/Piet Nass	
5 ^e dinsdag	31-10-2017	Wil Mesman/Annie Jeurissen	